

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 OSLO

Attn.: Egil Meisingset

Vår ref.: 10/241
Deres ref.: 10/00273-2
Dato: 15. november 2010

“Økt utvinning på norsk kontinentalsokkel” – høringsuttalelse

Vi viser til Olje- og energidepartementets brev av 24. september 2010, hvor det inviteres til å gi høringskommentarer til utvinningsutvalgets rapport “Økt utvinning på norsk kontinentalsokkel”.

Talisman Energy Norge AS (“Talisman”) ser med tilfredshet på myndighetenes initiativ for å øke utvinningen av hydrokarboner fra norsk kontinentalsokkel, herunder utvinning fra felt som er i senfase. I mangel av nye, store funn på norsk sokkel ser vi at forhold som bidrar til å opprettholde og øke produksjonen fra eksisterende felt som helt avgjørende for både Norges og vår egen fremtid som petroleumsprodusent. Mange modne felt sliter dog med marginal lønnsomhet, og det er således avgjørende for den videre verdiskapning at deltagerne har tilstrekkelige insentiver for å iverksette nødvendige investeringer og tiltak.

Vi er kjent med at Oljeindustriens Landsforening har avgitt en høringsuttalelse den 15. november 2010, og vil i hovedsak støtte de kommentarer som der fremkommer. Dog ønsker vi med dette å knytte noen ytterligere kommentarer til utvalgets rapport.

1. Regulatoriske tiltak for iverksettelse av økt utvinning

Stemmeregler

Talisman forstår utvalgets forslag slik at det legges opp til en regel der et flertall etter prosentvis deltakerandel (andelsflertall) skal være tilstrekkelig for å treffe vedtak, og at det skal sees bort fra antall stemmer. Talisman er uenig i at en slik endring i stemmereglene er et hensiktsmessig tiltak for å øke utvinningen på norsk sokkel, og forslaget synes også å gå på tvers av andre forslag i rapporten.

For det første vil utvalgets forslag med stor grad av sannsynlighet redusere det aktive eierskapet og mangfoldet på sokkelen. For at ikke-operatørene skal bidra med teknologi, ressurser m.v. til felles beste er det viktig at disse sikres reell innflytelse over virksomheten. I så måte er stemmereglene helt avgjørende. Situasjonen på norske felt i produksjon er som regel at operatøren har så stor eierandel at han, enten alene eller sammen med én stor eier, normalt vil kunne kontrollere mer enn 50% av deltagerinteressen. Da vil det være vanskelig for øvrige partnere i samme utvinningstillatelse å dedikere ressurser, erfaring og teknisk kunnskap og teknologi til beste for tillatelsen, med mindre man har reell innflytelse over beslutningsprosessen.

Basert på ovennevnte står utvalgets forslag etter vår oppfatning også i motstrid til det behov utvalget selv beskriver på side 10 i rapporten, der det sies at *"Utvalet meiner det no er behov for styrkt innsats frå partnerane i dei store, modne felta for å auke utvinninga"* og vidare til utvalgets uttalte målsetning under kapittel 4.2.1, på side 32: *"Et mangfold av rettighetshavere og utveksling av synspunkter innanfor lisensene kan bidra til å sikre den best langsiktige løsningen for det enkelte felt."* Det aktive eierskapet utvalget etterlyser sikres etter vår mening best ved at man viderefører dagens praksis med kombinasjon av andels- og antallsflertall.

Videre må det også påpekes at utvinningstillatelsene gjennom samarbeidsavtalen er utgiftsfelleskap der deltakerne i prinsippet hefter med et ubegrenset ansvar. En regel basert på rent andelsflertall vil kunne gi flertallet ubegrenset adgang til øvrige deltakers midler, og derigjennom ytterligere utvanne verdien av disse deltageres andel i tillatelsen. Det vises i denne sammenheng også til at organiseringen og det ubegrensede ansvaret for deltakerne i en utvinningstillatelse ligger nært opp til hvordan ansvarlige selskaper er organisert, og for ansvarlige selskaper har dette ført til at regelen etter selskapsloven er at det kreves enstemmighet blant deltakerne for at beslutninger skal anses vedtatt.

En endring av stemmereglene i eksisterende tillatelser vil også kreve samtykke fra alle deltakere. Et forslag om rent andelsflertall vil med stor sannsynlighet møte stor uvilje hos de mindre deltagerne i tillatelser hvor det er en eller to dominerende eiere. Det antas også at lisensdirektivet, slik dette er uttrykt i petroleumsforskriftens § 12, vil sette skranker for den foreslåtte stemmeregelsendring. Regelen gjelder for utvinningstillatelser tildelt etter 1. september 1995 og betyr i praksis at den stenger for at Statoil, evt. sammen med Petoro, kan utgjøre et stemmeflertall.

På bakgrunn av ovennevnte ber vi om at Olje- og energidepartementet skrinlegger dette forslaget og heller fokuserer på øvrige tiltak i rapporten.

2. Kostnadsnivå og lønnsomhet

Revisjon av transport og prosesseringstariffer

I tråd med modningen av norsk kontinentalsokkel opplever Talisman at eksisterende avtaler for transport og prosessering av utvunnet petroleum ofte oppstiller skranker for ytterligere investeringer i modne felt. Videre, dersom noen av deltagerne har eierandeler i tilknyttet infrastruktur, ser man også stadig oftere at disse deltagerne har andre investeringsinsentiver enn de øvrige deltagerne i et felt. Disse forhold kan medføre at investeringer enten ikke gjennomføres eller at investeringen gjennomføres på en måte som gagnar infrastruktureierne mer enn andre derved at øvrige deltagerne stemmes inn i investeringer som ikke er lønnsomme for dem. Over tid skaper dette en ubalanse innad i rettighetshavergruppen hva angår fremtidige investeringer og insentiver, noe som ofte vil forsterkes ytterligere dersom utvinningsutvalgets forslag om rent andelsflertall skulle bli den rådende stemmeregel.

På bakgrunn av ovennevnte og i tråd med utvinningsutvalgets forslag om å ta initiativ til en dugnad for å redusere driftskostnadene på norsk sokkel, er det etter vår oppfatning ytterst viktig at også kostnader til transport og prosessering tas med i dette arbeidet. Vi vil også oppfordre Olje- og energidepartementet til å vise vilje til å akseptere en revisjon av eksisterende tariffer for transport og prosessering av hydrokarboner for å sikre felles insentiver blant deltagerne for ytterligere investering i modne felt.

Avvikling av intra-field/inter-partes gassalgskontrakter

For mange felt på norsk kontinentalsokkel er det et faktum at gamle avtalestrukturer fra en tid med begrenset tilgang til infrastruktur og markeder for gass har medført at verdien av gassen fra disse feltene i betydelig grad har tilfalt kjøpere og infrastruktureierne. Rettighetshavernes lønnsomhet og insentiver for økt utvinning har blitt svekket tilsvarende.

Som for transport og prosesseringsavtaler vil eksisterende produksalgskontrakter kunne gi rene disinsentiver for ytterligere investeringer i modne felt. Dette kan illustreres med Veslefrikk Gas Purchase Agreement mellom Statoil som kjøper og de øvrige Veslefrikk-eierne (med unntak av Petoro) som selgere. Gassprisen under denne kontrakten innebærer en betydelig verdioverføring til Statoil. Mer enn halvparten av eierne opplever følgelig redusert lønnsomhet og ser seg dårlig tjent med ytterligere investeringer i feltet da nye brønner vil produsere uforholdsmessig mye gass. Resultatet av denne kontrakten kan med andre ord føre til beslutning om en for tidlig avslutning av produksjonen på Veslefrikk. Brage og Gyda har også særdeles ugunstige gassalgskontrakter som kan påvirke feltenes levetid i betydelig grad.

Olje- og energidepartementet anmodes på bakgrunn av ovennevnte også å kaste et kritisk blikk på de gassalgarrangement som forefinnes på modne installasjoner i Nordsjøen, og støtte en revisjon av disse avtalene for å underbygge videre investering i de felter hvor slike kontrakter legger en demper på optimal ressursutnyttelse.

3. Tiltak med betydning for konkurransesituasjonen på norsk sokkel

Fiskale forhold

Selv om rapporten ikke diskuterer endringer i de fiskale rammebetingelsene, mener Talisman at lettelser i rammevilkårene for avskrivningsbestemmelser og skatteregimet vil resultere i økt utvinning.

På side 26 i rapporten er det en del utsagn og påstander relatert til skattesystemet som etter vår oppfatning representerer en sterk forenkling av virkeligheten. Det hevdes blant annet:

- skattelettelser vil ikke gi selskapene flere lønnsomme utvinningsprosjekter;
- det er liten grunn til å tro at samfunnsøkonomiske lønnsomme prosjekter ikke blir gjennomført som følge av dagens skattesystem; og
- at prosjekter som tar sikte på å øke utvinningsgraden er prosjekter med høy lønnsomhet som vil bli gjennomført uansett særskattesats eller volumfradrag og at slike tiltak primært vil overføre verdier fra staten til selskapene.

Rapporten fremstiller etter vår mening begrepet 'lønnsomme prosjekter' for teoretisk. De fleste aktører på norsk sokkel har begrenset tilgang på kapital og må velge hvilke investeringsmuligheter de ønsker å realisere. Her blir lønnsomheten i det enkelte prosjekt avgjørende. Et prosjekt med positiv nåverdi blir ikke nødvendigvis definert som et lønnsomt prosjekt av en aktør med alternative investeringsmuligheter og med intern "konkurranse" om kapital.

Det kan synes som om utvalget på side 26 hevder at "alle" prosjekter for økt utvinning i utgangspunktet er lønnsomme. Dette er etter vår oppfatning ikke tilfelle. Tvert i mot ser en ofte at brønner i feltets senfase har stor risiko og små reserver. Dette kan ofte føre til at investeringen i beste fall blir marginal.

Tabellen under viser hvilke reserver en generisk brønn må ha for å gi en konkurransedyktig internrente ved forskjellige avskrivningstider; 6, 3 eller 0 år. Som tabellen viser, krever dagens regime et reserveanslag på 1,15 mill fat olje for å skape tilstrekkelig lønnsomhet, mens en bare ville trenge 0,5 mill fat olje for å oppnå samme lønnsomhet ved umiddelbar avskrivning.

Generisk brønn

	USD Mill NPV	Reserver mill fat
Dagens regime:	4,9	1,2
3 års avskrivning		0,8
Umiddelbar avskrivning		0,5

Redusert avskrivningstid vil således være et av virkemidlene for å gjøre investeringer mer attraktive. Hvis en ser til Storbritannia, så har de der både lavere marginalsatt og umiddelbar avskrivning. Dette medfører at prosjekter i Storbritannia med relativt lave reserver allikevel generer nødvendig lønnsomhet. I Norge vil vi trenge ca. 50% større reserver for å oppnå tilsvarende lønnsomhet.

Lønnsomheten i kostnadsreducerende tiltak knyttet til levetidsforlengelse og tiltak for økt utvinning vil til en viss grad også motvirkes av miljøskatter som CO₂ og NO_x. I senfasen vil disse skattene stå for en større prosentvis andel av de totale driftskostnadene. Departementet anmodes derfor om å vurdere å sette et tak på miljøskatter i feltenes senfase.

Med henvisning til ovennevnte er Talisman av den oppfatning at utvinningsutvalgets rapport gir anvisning på en rekke gode tiltak for å øke utvinningen på norsk kontinentalsokkel. Dog er vi av den oppfatning at forslaget om endring i den alminnelige stemmeregel ikke er et tiltak som ivaretar dette ønsket. I tillegg har vi foreslått en del kommersielle og fiskale tiltak som etter vår mening vil kunne gi en vel så stor ansporing til økt utvinning som de tiltak som fremkommer i utvalgets rapport. Vi bidrar gjerne dersom Olje- og energidepartementet skulle ønske ytterligere utdyping av vårt syn på disse tiltakene.

Med vennlig hilsen
for **Talisman Energy Norge AS**

for **JOHN VEMMESTAD**
Administrerende Direktør